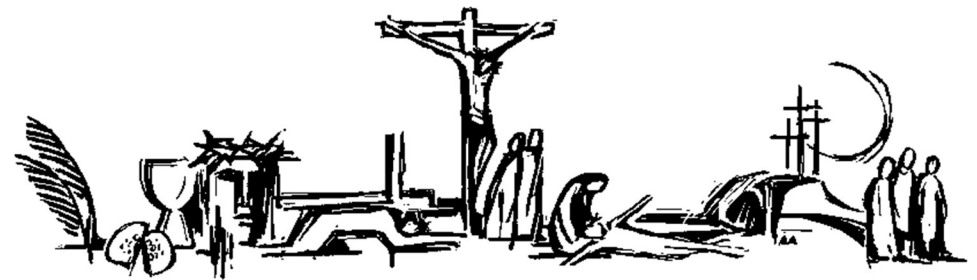

Stille Week 2021

Orde van dienst voor de drie dagen van Pasen

Aanvangstijden en inhoud

Witte Donderdag	19:30 uur	Avondmaal
Goede Vrijdag	19:00 uur	Viering rond het kruis
	20:00 uur	Kruishulde (Immanuelkerk)
Stille Zaterdag	21:00 uur	Paaswake

Deze vieringen zijn vormgegeven door een samengestelde groep van verschillende gemeenteleden en parochianen, een woord van dank aan:

Trudi van Doornik, Cora Moerman, Carin van Toor, Marianne Paalvast, Mini van der Ven, Jannie Vaissier, Mienke François en vele anderen

1 Chris-tus, on - ze Heer, ver - rees,
hal - le - lu - ja!
Heil-ge dag na angst en vrees,
hal - le - lu - ja!
Die ver-hoogd werd aan het kruis,
hal - le - lu - ja,
bracht ons in Gods vrij-heid thuis,
hal - le - lu - ja!

2. Prijs nu Christus in ons lied,
halleluja,
die in heerlijkheid gebiedt,
halleluja,
die aanvaardde kruis en graf,
halleluja,
dat Hij zondaars 't leven gaf,
halleluja!

3. Maar zijn lijden en zijn strijd,
halleluja,
heeft verzoening ons bereid,
halleluja!
Nu is Hij der heem'len Heer,
halleluja!
Eng'len jub'len Hem ter eer,
halleluja!

Zegen

STILLE ZATERDAG

DE DRIE DAGEN VAN PASEN

Wie had dit kunnen voorspellen: twee jaar op rij als kerk geen Pasen te kunnen vieren waarin we samen zingend en biddend in de kerkbanken schuiven? Juist deze week is de wereldwijde gezondheidscrisis voelbaarder dan ooit. Toch bieden wij u graag dit boekje aan, zodat u thuis zo goed mogelijk mee kunt leven met de vieringen.

Voor u ligt het programmaboek dat met ons mee zal gaan langs de drie dagen van Pasen. Op Witte Donderdag herinneren we ons hoe Jezus een laatste maaltijd nuttigde met zijn leerlingen. Wij worden hier zelf ook deel van door brood en wijn te delen. Helaas natuurlijk 'online' dus we hopen dat u zelf thuis brood en wijn wilt klaarzetten.

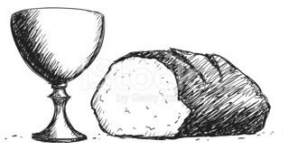
Op Goede Vrijdag bereikt de menselijke natuur haar dieptepunt, wanneer wij ons herinneren hoe Jezus Christus aan een martelwerktuig de dood vond. De eenzaamheid en godverlatenheid van dat moment zullen vrijdag door ons meegevoeld worden in een verstilde oecumenische viering rond het kruis. Dit jaar is er de mogelijkheid om na afloop van de viering bloemen bij het kruis te brengen. De Immanuelkerk zal die avond opengesteld worden. We vertrouwen erop dat we dit op een goede en verantwoorde manier kunnen faciliteren, en weten dat deze traditie voor vele kerkgangers zeer waardevol is.

Op Stille Zaterdag ontmoeten wij elkaar op de grens van licht en donker. Het verdriet en verlies is nog voelbaar – tegelijkertijd kijken we vooruit naar het open graf. Onze verbondenheid met het lijden en sterven, maar ook met de opstanding van Christus worden voelbaar in de doopgedachtenis.

Deze drie dagen vertellen het verhaal van hoe God willens en wetens onderdeel wordt van het lijden in deze wereld. Een troostvoller verhaal – juist in deze crisis – ken ik niet.

Ik wens u namens de beide kerkenraden een inspirerende en verstillende week toe.

Ds. Pim Brouwer

WITTE DONDERDAG

Muzikale medewerking: Gerard de Waardt – orgel en vleugel
Ruud Spermon – Zang
Lourens Kampherbeek – Zang
Liturgische ondersteuning: Joost Jeroen de Nie

Woord van welkom

Lied: Jezus u bent het licht in ons leven

Hemelhoog 416

Drempelgebed

Bemoediging en Groet

Aansteken van 12 kaarsen

Muziek: Bist du bei mir – GH Stölzel/JS Bach

'Als jij bij mij bent dan ga ik met vreugde, naar de dood en naar mijn rust'
Jezus is omringd door zijn 12 leerlingen. Rond de tafel bereid hij hen voor op zijn einde.

a: Ja, wij geloven.

v: Moge dan de almachtige God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons heeft doen herboren worden uit het water en de Heilige Geest en die ons vergeving heeft geschonken van onze zonden, ons door genade bewaren ten eeuwigen leven.

a: Amen.

De aanwezigen in de kerk lopen langs het doopvont. Wij brengen ons samen met u onze eigen doop in herinnering

Lied: In het water van de doop

Hemelhoog 502

1. In het water van de doop,
zien wij hoe God zelf belooft,
dat zijn Naam voorgoed aan ons verbonden is.
Water dat getuigt en spreekt,
van de hoop die in ons leeft,
dat Gods liefde voor ons niet veranderd is.
2. Eén met Christus in zijn dood,
gaan wij onder in de doop,
overtuigd dat er
bij Hem vergeving is.
Eén met Christus, ingelijfd,
staan wij op, van schuld bevrijd,
in een leven dat
voorgoed veranderd is.

Refrein: Met de Heer begraven en weer opgestaan,
om voor Hem te leven, Jezus' weg te gaan.
Uit het water van de doop,
putten wij geloof en hoop,
dat Gods trouw en liefde blijvend is.
Dat Gods trouw en liefde blijvend is.

3. In zijn lichaam ingelijfd
Christus' kerk die wereldwijd
is geroepen om een beeld
van Hem te zijn.

Mensen overal vandaan,
die de weg van Christus gaan,
om vernieuwd voor Hem te leven,
vrij te zijn. *Refrein*

een muur omhoogrees. ³⁰ Zo redde de HEER de Israëlieten die dag uit de handen van de Egyptenaren. ³¹ Toen ze de Egyptenaren dood langs de zee zagen liggen en het tot hen doordrong hoe krachtig de HEER tegen Egypte was opgetreden, kregen ze ontzag voor de HEER en stelden ze hun vertrouwen in hem en in zijn dienaar Mozes.

Muzikaal intermezzo

Lezing: Jesaja 55:1-11

¹ Hierheen! Hier is water, voor ieder die dorst heeft. Kom, ook al heb je geen geld. Koop hier je voedsel en eet. Kom, koop voedsel zonder geld, koop wijn en melk zonder betaling. ² Waarom geld betalen voor iets dat geen brood is, je loon besteden aan wat niet verzadigen kan? Luister aandachtig naar mij, en je zult ruimschoots te eten hebben en genieten van een overvloedig maal. ³ Leen mij je oor en kom bij mij, luister, en je zult leven. Ik sluit met jullie een eeuwigdurend verbond, als bevestiging van mijn liefde voor David. ⁴ Hem heb ik aangesteld als vorst en heerser over de naties, als getuige voor de volken. ⁵ Ook jij zult een volk ontbieden dat je nog niet kende, en een volk dat jou nog niet kende zal zich haasten om bij je te zijn, omwille van de HEER, je God, de Heilige van Israël, die je deze luister heeft verleend.

⁶ Zoek de HEER nu hij zich laat vinden, roep hem terwijl hij nabij is.

⁷ Laat de goddeloze zijn slechte weg verlaten, laat de onrechtvaardige zijn snode plannen herzien. Laat hij terugkeren naar de HEER, die zich over hem zal ontfermen; laat hij terugkeren naar onze God, die hem ruimhartig zal vergeven. ⁸ Mijn plannen zijn niet jullie plannen, en jullie wegen zijn niet mijn wegen – spreekt de HEER. ⁹ Want zo hoog als de hemel is boven de aarde, zo ver gaan mijn wegen jullie wegen te boven, en mijn plannen jullie plannen. ¹⁰ Zoals regen of sneeuw neerdaalt uit de hemel en daarheen niet terugkeert zonder eerst de aarde te doordrenken, haar te bevruchten en te laten gedijen, zodat er zaad is om te zaaien en brood om te eten – ¹¹ Zo geldt dit ook voor het woord dat voortkomt uit mijn mond: het keert niet vruchteloos naar mij terug, niet zonder eerst te doen wat ik wil en te volbrengen wat ik gebied.

HERNIEUWING DOOPGELOFTE

v: Geloof u in God, de almachtige Schepper van hemel en aarde?

a: Ja, wij geloven.

v: Geloof u in Jezus Christus, zijn enige Zoon, die geboren is en geleden heeft?

a: Ja, wij geloven.

v: Geloof u ook in de Heilige Geest, geloof u de heilige algemene christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen, vergeving van de zonden, wederopstanding van het vlees en het eeuwig leven?

Gebed bij de Schriften

Lezing: Exodus 12:1, 15-20

¹ De HEER zei tegen Mozes en Aäron, nog in Egypte:

¹⁵ Eet dan zeven dagen lang ongedesemd brood, en verwijder meteen op de eerste dag alle zuurdesem uit jullie huizen; wie op een van die zeven dagen iets eet dat zuurdesem bevat, moet uit de gemeenschap van Israël gestoten worden. ¹⁶ De eerste en zevende dag zijn heilige dagen die jullie samen moeten vieren. Die beide dagen mag er geen enkele bezigheid verricht worden, jullie mogen alleen het voedsel bereiden dat ieder nodig heeft. ¹⁷ Dit voorschrift blijft voor altijd van kracht. Generatie na generatie moeten jullie het feest van het Ongedesemde brood vieren, omdat ik jullie die dag, in groepen geordend, uit Egypte heb geleid. ¹⁸ Van de avond van de veertiende dag van de eerste maand tot de avond van de eenentwintigste dag van die maand moeten jullie ongedesemd brood eten. ¹⁹ Gedurende die zeven dagen mag er geen zuurdesem in jullie huizen te vinden zijn; iedereen die iets eet dat zuurdesem bevat, moet uit de gemeenschap van Israël gestoten worden, of het nu een vreemdeling is of een geboren Israëliet. ²⁰ Eet niets dat met zuurdesem bereid is; eet uitsluitend ongedesemd brood, waar jullie ook wonen."

Zingen: God heb ik lief, want die getrouwe Heer

Liedboek 116:4,6

6. Hoe zal ik naar geloften, toen gedaan,
nu danken voor de redding van mijn leven?
Ik heb de kelk van 's Heren heil geheven
en noem voor heel het volk zijn grote naam.

Evangelielezing: Johannes 13:1-15

WITTE DONDERDAG

¹ Het was kort voor het Pesachfeest. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan. ² Jezus en zijn leerlingen hielden een maaltijd. De duivel had intussen Judas, de zoon van Simon Iskariot, ertoe aangezet Jezus te verraden. ³ Jezus, die wist dat de Vader hem alle macht had gegeven, dat hij van God was gekomen en weer naar God terug zou gaan, ⁴ Stond tijdens de maaltijd op. Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om ⁵ En goot water in een waskom. Hij begon de voeten van zijn leerlingen te wassen en droogde ze af met de doek die hij omgeslagen had. ⁶ Toen hij bij Simon Petrus kwam, zei deze: 'U wilt toch niet mijn voeten wassen, Heer?' ⁷ Jezus antwoordde: 'Wat ik doe, begrijp je nu nog niet, maar later zul je het wel begrijpen.' ⁸ 'O nee,' zei Petrus, 'mijn voeten zult u niet wassen, nooit!' Maar toen Jezus zei: 'Als ik ze niet mag wassen, kun je niet bij mij horen,' ⁹ Antwoordde hij: 'Heer, dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd!' ¹⁰ Hierop zei Jezus: 'Wie gebaad heeft hoeft alleen nog zijn voeten te wassen, hij is al helemaal rein. Jullie zijn dus rein – maar niet allemaal.' ¹¹ Hij wist namelijk wie hem zou verraden, daarom zei hij dat ze niet allemaal rein waren. ¹² Toen hij hun voeten gewassen had, deed hij zijn bovenkleed aan en ging weer naar zijn plaats. 'Begrijpen jullie wat ik gedaan heb?' vroeg hij. ¹³ 'Jullie zeggen altijd "meester" en "Heer" tegen mij, en terecht, want dat ben ik ook. ¹⁴ Als ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. ¹⁵ Ik heb een voorbeeld gegeven; wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.

Stilte

Lied: Vlammen zijn er vele

Liedboek 970:1,2,4

2. Hij heeft gezegd: Gij mens, kom uit,
 open uw dode oren;
 kom uit het graf dat u omsluit,
 kom uit en word geboren!
 Toen heeft zich in het vroegste licht
 de nieuwe Adam opgericht,
 ons allen lang tevoren.

3. Al wat ten dode was gedoemd
 mag nu de hoop herwinnen;
 bloemen en vogels, – alles roemt
 Hem als in den beginne.
 Keerde de Heer der schepping weer,
 dan is het tevergeefs niet meer
 te bloeien en te minnen.

Uitleg

Lezing: Exodus 14:15-31

¹⁵ De HEER zei tegen Mozes: 'Waarom roep je mij te hulp? Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder trekken. ¹⁶ Jij moet je staf geheven houden boven de zee en zo het water splijten, zodat de Israëlieten dwars door de zee kunnen gaan, over droog land. ¹⁷ Ik zal de Egyptenaren onverzettelijk maken zodat ze hen achterna gaan, en dan zal ik mijn majesteit tonen door de farao en zijn hele leger, zijn wagens en zijn ruiters, ten val te brengen. ¹⁸ De Egyptenaren zullen beseffen dat ik de HEER ben, als ik in mijn majesteit de farao, met al zijn wagens en ruiters, ten val heb gebracht.' ¹⁹ De engel van God, die steeds voor het leger van de Israëlieten uit was gegaan, stelde zich nu achter hen op. Ook de wolkkolom die eerst voor hen uit ging stelde zich achter hen op, ²⁰ Zodat hij tussen het leger van de Egyptenaren en dat van de Israëlieten kwam te staan. Aan de ene kant bracht de wolk duisternis, aan de andere kant verlichtte de vuurzuil de nacht. Die hele nacht konden de legers niet bij elkaar komen.

²¹ Toen hield Mozes zijn arm boven de zee, en de HEER liet de zee terugwijken door gedurende de hele nacht een krachtige oostenwind te laten waaien. Hij veranderde de zee in droog land. Het water spleet, ²² En zo konden de Israëlieten dwars door de zee gaan, over droog land; rechts en links van hen rees het water op als een muur. ²³ De Egyptenaren achtervolgden hen, alle paarden en wagens van de farao en al zijn ruiters gingen achter hen aan de zee in. ²⁴ Maar in de morgenwake keek de HEER vanuit de vuurzuil en de wolkkolom neer op het Egyptische leger en zaaide paniek onder hen. ²⁵ Hij liet de wielen van de wagens vastlopen, zodat de Egyptenaren de grootste moeite hadden om vooruit te komen. 'Laten we vluchten!' riepen ze. 'De HEER steunt de Israëlieten, hij strijdt tegen ons!'

²⁶ De HEER zei tegen Mozes: 'Strek je arm uit boven de zee; dan stroomt het water terug, over de Egyptenaren en over al hun wagens en ruiters.' ²⁷ Mozes gehoorzaamde, en toen de dageraad aanbrak, stroomde de zee terug naar haar gewone plaats. De Egyptenaren vluchtten het water tegemoet, de HEER dreef hen regelrecht de golven in. ²⁸ Het terugstromende water overspoelde het hele leger van de farao, al zijn wagens en ruiters, die achter de Israëlieten aan de zee in gereden waren; niet een van hen bleef in leven. ²⁹ Maar de Israëlieten waren dwars door de zee gegaan, over droog land, terwijl rechts en links van hen het water als

werden door schrik bevangen en sloegen de handen voor hun ogen. De mannen zeiden tegen hen: 'Waarom zoekt u de levende onder de doden?' ⁶ Hij is niet hier, hij is uit de dood opgewekt. Herinner u wat hij u gezegd heeft toen hij nog in Galilea was: ⁷ De Mensenzoon moest worden uitgeleverd aan zondaars en moest gekruisigd worden en op de derde dag opstaan.'

⁸ Toen herinnerden ze zich zijn woorden. ⁹ Ze keerden terug van het graf en gingen aan de elf en aan alle anderen vertellen wat er was gebeurd. ¹⁰ De vrouwen die het graf bezochten, waren Maria uit Magdala, Johanna, Maria de moeder van Jakobus, en nog enkele andere vrouwen die hen vergezelden. Ze vertelden de apostelen wat er was gebeurd, ¹¹ Maar die vonden het maar kletspraat en geloofden hen niet.

Lied: Sta op! – een morgen ongedacht

Liedboek 630:1,2,3

2. Ranken zijn er vele,
één is de stam,
wijnstok van het leven,
ranken zijn er vele,
één is de stam,
wij zijn één in Christus.

4. Velen mogen dienen
als onze Heer,
Hij wast onze voeten,
velen mogen dienen
als onze Heer,
wij zijn één in Christus.

Voorbeden

Nodiging

Collecte

*Maak thuis uw gift over via QR of website:
WWW.PKNMAASSLUIS.NL/COLLECTE, maar ook via
NL47 INGB 0000 3952 25 t.n.v. P.G.Maassluis.
Heel hartelijk dank!*

Tafelgebed

Zang: 'The Lords Prayer' – traditional gospel

Gemeenschap van brood en wijn

Evangelielezing: Mattheüs 26:30-46

³⁰ Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg.

³¹ Onderweg zei Jezus tegen hen: 'Jullie zullen mij deze nacht allemaal afvallen, want er staat geschreven: "Ik zal de herder doden, en de schapen van zijn kudde zullen uiteengedreven worden." ³² Maar nadat ik uit de dood ben opgewekt, zal ik jullie voorgaan naar Galilea.' ³³ Petrus zei daarop tegen hem: 'Misschien zal iedereen u afvallen, ik nooit!' ³⁴ Jezus antwoordde hem: 'Ik verzeker je: deze nacht zul je, nog voor de haan gekraaid heeft, mij driemaal verloochenen.' ³⁵ Petrus zei: 'Al zou ik met u moeten sterven, verloochenen zal ik u nooit.' Alle andere leerlingen vielen hem daarin bij. ³⁶ Vervolgens ging Jezus met zijn leerlingen naar een olijfgaard die Getsemane genoemd werd. Hij zei: 'Blijven jullie hier zitten, ik ga daar bidden.' ³⁷ Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee.

Toen hij zich bedroefd en angstig voelde worden, ³⁸ zei hij tegen hen: 'Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier met mij waken.' ³⁹ Hij liep nog een stukje verder, knielde toen en bad diep voorovergebogen: 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals ik het wil, maar zoals u het wilt.' ⁴⁰ Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen

Petrus: 'Konden jullie niet eens één uur met mij waken?' ⁴¹ Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.' ⁴² Voor de tweede maal liep hij van hen weg en bad: 'Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan mij voorbijgaat zonder dat ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals u het wilt.'

⁴³ Toen hij terugkwam, zag hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. ⁴⁴ Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor. ⁴⁵ Daarna voegde hij zich weer bij de leerlingen en zei: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? En dat terwijl het ogenblik nabij is waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. ⁴⁶ Sta op, laten we gaan; kijk, hij die mij uitlevert, is al vlakbij.'

Doven van de kaarsen

Onderwijl zingen we: *Bleibet hier*

Hemelhoog 164

Blijf bij Mij en waak hier met Mij,
wa-kend en bid-dend, wa-kend en bid - dend

Slotzang: 'It is Well With My Soul – Horatio Spafford'

Spafford, een vooraanstaande Amerikaanse jurist schreef dit lied in 1873, toen zijn schip bij het oversteken van de Atlantische Oceaan de plek naderde waar zijn 4 dochters verdronken waren. Nu de 12 leerlingen Jezus verlaten hebben, is het een lied van hoop dwars door verdriet.

We verlaten in stilte de kerkzaal.

3. U heeft ons geluk voor ogen.
Jezus heeft het ons gebracht.
Mens, als wij, voor ons gebroken
in de allerzwartste nacht.

4. U bent God, de Allerhoogste,
God van onbegrensde macht.
Wij geloven en wij hopen
op het einde van de nacht.

Refrein: U geeft een toekomst vol van hoop;
dat heeft U aan ons beloofd.
Niemand anders, U alleen,
leidt ons door dit leven heen.

Gebod

Zingen: Kom tot ons, de wereld wacht

Liedboek 433:1,3,5

1 Kom tot ons, de we - reld wacht,
Hei-land, kom in on - ze nacht,
licht dat in de nacht be - gint,
kind van God, Ma - ri - a's kind.

3. Gij daalt van de Vader neer
tot de Vader keert Gij weer,
die de hel zijt doorgegaan
en hemelwaarts opgestaan.

5. Lof zij God in 't hemelrijk,
Vader, Zoon en Geest gelijk,
nu en overal altijd,
nu en tot in eeuwigheid.

Lezing: Lucas 24:1-11

¹ Maar op de eerste dag van de week gingen ze bij het ochtendgloren naar het graf met de geurige olie die ze bereid hadden. ² Bij het graf aangekomen, zagen ze echter dat de steen voor het graf was weggerold, ³ En toen ze naar binnen gingen, vonden ze het lichaam van de Heer Jezus niet. ⁴ Hierdoor raakten ze helemaal van streek. Plotseling stonden er twee mannen in stralende gewaden bij hen. ⁵ Ze

Lezing: Genesis 1:1-5

¹ In het begin schiep God de hemel en de aarde. ² De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water.

³ God zei: 'Er moet licht komen,' en er was licht.

⁴ God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis;

⁵ Het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.

Kaars wordt binnengedragen

Zingen: Jezus u bent het licht in ons leven

Hemelhoog 416:2

De twaalf kaarsen worden weer ontstoken – teken dat ook voor ons het leven doorgang gevonden heeft.

Waarom is deze nacht – meditatieve woorden rond het donker

Zang: Een toekomst vol van hoop

Sela, album 'Thuis', 2019

1. In de nacht van strijd en zorgen
kijken wij naar U omhoog,
biddend om een nieuwe morgen,
om een toekomst vol van hoop. | 2. Ook al zijn er duizend vragen,
al begrijpen wij U niet,
U blijft ons met liefde dragen,
U die alles overziet. |
|--|---|

Refrein: U geeft een toekomst vol van hoop;
dat heeft U aan ons beloofd.
Niemand anders, U alleen,
leidt ons door dit leven heen.

GOEDE VRIJDAG

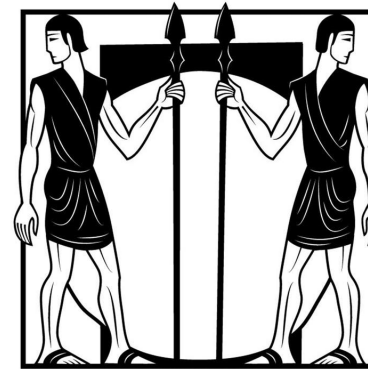
Muzikale medewerking: Annemarie Verburg – Zang
Gerard de Waardt – Orgel en vleugel
Gastvoorganger: Pater dr. Avin Kunnekkedan (Andreas, Petrus en Paulusparochie)

Woord van welkom

Stilte

Zingen: Jezus, u bent het licht in ons leven

Hemelhoog 416:2

STILLE ZATERDAG

Muzikale medewerking: Jaap Cats, Nicolette Nuijten,
Gerard de Waardt, Carin van Toor

Binnenkomst in stilte

Woord van welkom n.a.v. Psalm 30

Zingen: Als alles duister is

Liedboek 598

DE EERSTE DAG - een gebed van Maria

Je bent leeg
Geliefd kind van mij
Er is niets over van wie je was
dan een zak vol ongebroken botten
ledematen die meebewegen
als de lans in je zij verdwijnt
bloed en water
zonder Geest.

Je ogen
eens vol liefde
staren zielloos langs me heen
Je hart
dat ooit in mij klopte
blijft onbewogen nu ik huil
en schreeuw
dat ik dit had moeten zijn

En in de Godverlaten stilte
zie ik je verminkte handen
niet in staat mijn hand te vatten
niet in staat te genezen
niet in staat te zegenen
niet meer

Ik staar naar je omhoog
onwillekeurig hoop ik op een wonder
en ik bid
dat God niet onbewogen blijft

En dan
verlang ik ineens hevig naar
de eerste dag
de eerste aanblik
van jouw nieuwe lichaam
geschapen voor de eeuwigheid
geboren uit Gods hart

De eerste dag
van een nieuw leven

Lezing: Johannes 18:1-12

¹Toen Jezus al die dingen gezegd had, ging hij met zijn leerlingen naar de overkant van het Kidron-dal. Daar was een tuin. Jezus en de leerlingen gingen die tuin in. ²Judas, de leerling die Jezus zou gaan uitleveren, kende die plaats ook. Want Jezus was daar al vaak met zijn leerlingen geweest. ³Judas kwam met een groep soldaten de tuin in. Er waren ook dienaren van de priesters en de farizeeën bij. Ze hadden wapens bij zich, en ze droegen fakkels en lampen. Jezus wist precies wat er met hem zou gaan gebeuren. Hij liep naar de mannen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' ⁵Ze antwoordden: 'Wij zoeken Jezus uit Nazaret.' Jezus zei: 'Ik ben het.' Judas, de man die Jezus kwam uitleveren, stond erbij. ⁶Toen Jezus zei: 'Ik ben het,' schrokken de mannen. Ze deden een paar stappen achteruit en vielen op de grond. ⁷Opnieuw vroeg Jezus aan hen: 'Wie zoeken jullie?' Ze zeiden: 'Jezus uit Nazaret.' ⁸Jezus zei: 'Ik ben het. Dat zei ik jullie al. Als jullie mij zoeken, laat mijn leerlingen dan gaan.' ⁹Zo moest het gaan. Want Jezus had zelf gezegd: 'God, ik heb alle mensen gered die u aan mij gegeven hebt.' ¹⁰Toen pakte Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had. Hij sloeg daarmee het rechteroor af van Malchus, de knecht van de hogepriester. ¹¹Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Doe je zwaard weg. Want mijn Vader wil dat ik mijn lijden draag. En ik doe wat hij wil.' ¹²Toen werd Jezus gevangengenomen en vastgebonden. De Romeinse officier en zijn soldaten, en de dienaren van de Joodse leiders, namen hem mee.

Lied: Jezus om uw lijden groot

Liedboek 558:1,5,6

5. Here, om uw bloedig zweet,
als Ge alleen de wijnpers treedt,
om de kelk vol bitter leed,
Kyrie eleison.

6. Om het zwijgen, het geduld,
waarmee Gij de wet vervult,
als men vruchtloos zoekt naar schuld,
Kyrie eleison.

Lezing: Johannes 18:13-27

¹³Eerst werd Jezus bij Annas gebracht. Annas was de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester. ¹⁴Hij had eerder tegen de andere Joodse leiders gezegd: 'Het is het beste als deze ene man sterft voor het hele volk!' ¹⁵Simon Petrus en een andere leerling liepen achter Jezus aan. Die andere leerling kende de hogepriester. Daarom kon hij mee naar binnen, toen Jezus in het huis van de hogepriester gebracht werd. ¹⁶Petrus bleef buiten bij de poort staan. De leerling die al naar binnen was, kwam terug. Hij praatte even met het meisje dat de poort bewaakte, en toen mocht Petrus ook naar binnen. ¹⁷Toen Petrus binnenkwam, zei het meisje bij de poort: 'Jij bent toch ook een leerling van die Jezus?' Maar Petrus zei: 'Nee hoor, ik niet!' ¹⁸Omdat het koud was, brandde er een vuur op de binnenplaats van het huis. De slaven en dienaren van de hogepriester stonden bij het vuur om warm te blijven. Petrus ging er ook bij staan.

¹⁹Intussen stelde de hogepriester vragen aan Jezus over zijn leerlingen en over zijn uitleg over God. ²⁰Jezus zei tegen hem: 'Ik heb in het openbaar tegen de mensen gesproken. Ik heb niets in het geheim gezegd. Ik heb steeds uitleg gegeven in de synagogen en in de tempel, op alle plaatsen waar de Joden bij elkaar komen. ²¹U hoeft mij niet te vragen wat ik verteld heb. Vraag het maar aan de mensen zelf! Zij hebben gehoord wat ik tegen hen gezegd heb. Ze weten het precies.' ²²Toen gaf één van de dienaren Jezus een klap, en riep: 'Hoe durf je zo te spreken tegen de hogepriester!' ²³Jezus zei tegen hem: 'Als ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was. Maar als het klopt wat ik zeg, waarom sla je me dan?' ²⁴Toen gaf Annas opdracht om Jezus als gevangene naar Kajafas te brengen.

²⁵Simon Petrus stond nog bij het vuur. Iemand zei tegen hem: 'Jij bent toch ook een leerling van Jezus?' Maar Petrus zei: 'Nee hoor, ik niet!' ²⁶Toen sprak een slaaf van de hogepriester Petrus aan. Hij was familie van de man bij wie Petrus een oor afgeslagen had. Hij zei: 'Volgens mij heb ik jou samen met Jezus gezien in die tuin!' ²⁷Weer zei Petrus dat het niet zo was. En meteen kraaide er een haan.

Zang: Erbarme Dich – J.S. Bach (Mattheus Passion)

'Ontferm U over mij, mijn God, omwille van mijn tranen.

Zie toch, hart en ogen wenen bitter om u.'

Na zijn verloochening rest Petrus naast schaamte een gebroken hart, dat hij nu verslagen bij God uitstort.

Slotlied: Blijf mij nabij, wanneer het duister daalt

Liedboek 247:1,3,5

3. U heb ik nodig, uw genade is
mijn enig licht in nacht en duisternis.
Wie anders zal mijn leidsman zijn dan Gij?
In nacht en ontij, Heer, blijf mij nabij.
5. Houd, Heer, uw kruis hoog voor mijn brekend oog,
licht in het duister, wijs de weg omhoog.
Uw dag breekt aan, de schaduw gaat voorbij.
In dood en leven, Heer, wees Gij nabij.

We verlaten in stilte de kerk. Vanaf dit moment zijn de grote buitendeuren aan de kerkzaal geopend. U bent van harte uitgenodigd om tussen nu en 21:00 uur bloemen aan het kruis te leggen, om zo stil te staan bij het sterven van onze Heer. We vragen u om hierbij stilte in acht te nemen, en de aangegeven route te volgen. Voor wie geen bloemen heeft maar wel graag komt zijn bloemen beschikbaar aan de buitendeur.

Lezing: Jesaja 52:13-53:8a

¹³ Ja, mijn dienaar zal slagen, hij zal groots zijn, hoog verheven in aanzien. ¹⁴ Zoals hij velen deed huiveren – zo gruwelijk, zo onmenselijk was zijn aanblik, zijn uiterlijk had niets meer van een mens –, ¹⁵ Zo zal hij veel volken opschrikken, en koningen zullen sprakeloos staan. En zij aan wie niets was verteld, zullen zien, zij die niets hadden gehoord, zullen begrijpen. ¹ Wie kan geloven wat wij hebben gehoord? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard? ² Als een loot schoot hij op onder Gods ogen, als een wortel die uitloopt in dorre grond. Onopvallend was zijn uiterlijk, hij miste iedere schoonheid, zijn aanblik kon ons niet bekoren. ³ Hij werd veracht, door mensen gemeden, hij was een man die het lijden kende en met ziekte vertrouwd was, een man die zijn gelaat voor ons verborg, veracht, door ons verguisd en geminacht. ⁴ Maar hij was het die onze ziekten droeg, die ons lijden op zich nam. Wij echter zagen hem als een verstoteling, door God geslagen en vernederd. ⁵ Om onze zonden werd hij doorboord, om onze wandaden gebroken. Voor ons welzijn werd hij getuchtigd, zijn striemen brachten ons genezing. ⁶ Wij dwaalden rond als schapen, ieder zocht zijn eigen weg; maar de wandaden van ons allen liet de HEER op hem neerkomen. ⁷ Hij werd mishandeld, maar verzette zich niet en deed zijn mond niet open. Als een schaap dat naar de slacht wordt geleid, als een ooi die stil is bij haar scheerders deed hij zijn mond niet open. ⁸ Door een onrechtvaardig vonnis werd hij weggenomen. Wie van zijn tijdgenoten heeft er oog voor gehad?

Psalmlezing: Psalm 22

De woorden van de Psalm worden gelezen, steeds doorbroken met onze zang:

Blijf met uw genade bij ons

Liedboek 256

Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?
 U blijft ver weg en redt mij niet, ook al schreeuw ik het uit.
 'Mijn God!' roep ik overdag, en u antwoordt niet, 's nachts, en ik vind geen rust.
 U bent de Heilige, die op Israëls lofzangen troont.
 Op u hebben onze voorouders vertrouwd;
 zij hebben vertrouwd en u verlost hen,
 Tot u geroepen en zij ontkwamen,
 op u vertrouwd en zij werden niet beschaamd.
 Maar ik ben een worm en geen mens,
 door iedereen versmaad, bij het volk veracht.
 Allen die mij zien, bespotten mij, ze schudden meewarig het hoofd:
 'Wend je tot de HEER! Laat hij je verlossen, laat hij je bevrijden,
 hij houdt toch van je?'

Blijf met uw genade bij ons...

Als water ben ik uitgegoten, mijn gebeente valt uiteen,
 mijn hart is als was, het smelt in mijn lijf.
 Mijn kracht is droog als een potscherf, mijn tong kleeft aan mijn gehemelte,
 u legt mij neer in het stof van de dood.
 Honden staan om mij heen, een woeste bende sluit mij in,
 zij hebben mijn handen en voeten doorboord.
 Ik kan al mijn beenderen tellen. Zij kijken vol leedvermaak toe,
 Verdelen mijn kleren onder elkaar en werpen het lot om mijn mantel.
 HEER, houd u niet ver van mij, mijn sterkte, snel mij te hulp.
 Bevrijd mijn ziel van het zwaard, mijn leven uit de greep van die honden.
 Red mij uit de muil van de leeuw,
 bescherm mij tegen de horens van de wilde stier. U geeft mij antwoord.
 Ik zal uw naam bekendmaken, u loven in de kring van mijn volk.
 Loof hem, allen die de HEER vrezen, breng hem eer,
 kinderen van Jakob, wees beducht voor hem, volk van Israël.
 Hij veracht de zwakke niet, verafschuwt niet wie wordt vernederd,
 hij wendt zijn blik niet van hem af, maar hoort zijn hulpgeroep.

Blijf met uw genade bij ons...

Lezing: Johannes 18:28-40

²⁸’s Ochtends vroeg werd Jezus weggebracht naar het paleis van Pilatus, de Romeinse bestuurder. De Joden zelf gingen niet naar binnen. Ze wilden niet onrein worden, omdat die avond de paasmaaltijd gevierd werd. ²⁹Toen kwam Pilatus naar buiten, en vroeg: ‘Waar beschuldigen jullie deze man van?’ ³⁰De Joden antwoordden: ‘Als hij geen misdadiger was, hadden we hem niet bij u gebracht.’ ³¹Pilatus zei: ‘Neem hem dan mee en straf hem volgens de regels van

Verhaast de dag van uw gerechtigheid.
 Zie het niet langer aan dat her en der in deze wereld
 mensen gemarteld worden, kinderen gedood;
 dat wij de aarde schenden en elkaar het licht ontroven.

Zoals een hert reikhalst naar levend water,
 doe ons zo verlangen naar de dag dat wij,
 nu nog verdeelde mensen,
 in uw stad verzameld zijn, in U verenigd en voltooid,
 in U vereeuwigd.
 Gedenk uw mensen, dat zij niet vergeefs geboren zijn.

Refrein

Onze Vader

Lezing: Johannes 19:38-42

³⁸Toen al die dingen gebeurd waren, ging Josef uit Arimatea naar Pilatus toe. Josef was een leerling van Jezus, maar in het geheim. Want hij was bang voor de Joodse leiders. Josef vroeg aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mee mocht nemen. Pilatus vond dat goed. Toen nam Josef het lichaam mee. ³⁹Ook Nikodemus kwam erbij. Dat was de man die een keer 's nachts naar Jezus toe gegaan was. Nu had hij meer dan 30 kilo geurige zalf meegenomen, gemengd met zoete kruiden. ⁴⁰Josef en Nikodemus wikkelden het lichaam van Jezus in doeken, met de geurige zalf. Dat is bij de Joden de gewoonte als er iemand begraven wordt. ⁴¹Er was een tuin vlak bij de plaats waar Jezus was gestorven. En in die tuin was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. ⁴²Daar legden ze Jezus neer. Want dat graf was dichtbij, en de sabbat zou bijna beginnen.

Gij die geroepen hebt 'licht' en het licht werd geboren,
 en het was goed het werd avond en morgen, - tot op vandaag.
 Gij die geroepen hebt 'o mens' en wij werden geboren,
 Gij die mijn leven zo geleid hebt tot hiertoe dat ik nog leef.

Gij die liefde zijt, diep als de zee,
 flitsend als weerlicht, sterker dan de dood,
 Laat niet verloren gaan één menskind.
 Gij die geen naam vergeet, geen mens veracht,
 Laat niet de dood die alles scheidt en leegmaakt,
 Laat niet de tweede dood over ons komen.

Refrein

Voor allen die gekruisigd worden wees niet niemand,
 wees hun toekomst ongezien.
 Voor mensen die van U verlaten zijn,
 voor allen die hun lot niet kunnen dragen,
 Voor hen die weerloos zijn in de handen van mensen.

Voor uw naamgenoten in ons midden:
 Vluchtelingen, vreemden, wees niet niemand.
 Voor hen die kracht uitstralen, liefde geven, recht doen,
 Dat zij staande blijven in ons midden:

Refrein

Gij die, tegen alle schijnbaar noodlot in, ons vasthoudt,
 Gij die vreugde schept in mensen,
 Gij die het woord tot ons gesproken hebt dat onze ziel vervult,
 laat ons niet leeg en verloren en zonder uitzicht,
 Doe ons opengaan voor het visioen van vrede,
 dat sinds mensenheugenis ons roept.

jullie eigen wet.' 'Nee,' zeiden de Joden, 'want wij hebben zelf niet het recht om iemand te doden.' ³²Zo moest het gaan. Want Jezus had zelf al gezegd op welke manier hij zou sterven. ³³Pilatus ging zijn paleis weer binnen. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg aan hem: 'Bent u de koning van de Joden?' ³⁴Jezus zei: 'Vraagt u dat uit uzelf? Of hebben anderen dat over mij gezegd?' ³⁵Pilatus antwoordde: 'Natuurlijk vraag ik dat niet uit mezelf. Ik ben geen Jood. Maar uw eigen volk en de hogepriesters hebben u bij mij gebracht. Wat hebt u verkeerd gedaan?' ³⁶Jezus zei: 'Ik ben geen koning zoals de koningen van deze wereld. Als ik een aardse koning was, dan zouden mijn dienaren voor mij gevochten hebben. Dan zou ik niet aan de Joden uitgeleverd zijn. Maar ik ben geen aardse koning.' ³⁷Toen vroeg Pilatus aan Jezus: 'U bent dus wel een koning?' Jezus antwoordde: 'U noemt mij een koning. Maar ik zeg u: Ik moet de waarheid bekendmaken. Daarvoor ben ik geboren en daarvoor ben ik naar de wereld gekomen. Iedereen die aan de kant van de waarheid staat, luistert naar mijn woorden.' ³⁸Toen zei Pilatus: 'Wat is waarheid?' Daarna ging Pilatus weer naar buiten. Hij zei tegen de Joden: 'Mijn oordeel is dat Jezus onschuldig is.' ³⁹Het is hier de gewoonte dat er op het Paasfeest een gevangene vrijgelaten wordt. Willen jullie dat ik Jezus, de koning van de Joden, vrijlaat?' ⁴⁰Maar de Joden begonnen te roepen en te schreeuwen: 'Nee, niet Jezus, maar Barabbas!' Barabbas was een gevaarlijke misdadiger.

Lied: Jezus om uw lijden groot

Liedboek 558:7,8

<p>7. Om het woord van goddelijk recht
 dat Gij tot uw rechters zegt,
 – zelf hebt Ge uw geding beslecht, –
 Kyrie eleison.</p> | <p>8. Om de doornen van uw kroon,
 om de geseling en de hoon,
 roepen wij, o Mensenzoon,
 Kyrie eleison.</p> |
|---|--|

Lezing: Johannes 19:1-16a

¹Toen gaf Pilatus Jezus mee aan zijn soldaten. Die sloegen Jezus met de zweep. ²Ze maakten een kroon van doorntakken, en zetten die op zijn hoofd. En ze trokken hem een rode mantel aan. ³Ze liepen naar Jezus toe en riepen: 'Leve de koning van de Joden!' En ze sloegen hem in zijn gezicht. ⁴Pilatus kwam weer naar buiten en zei tegen de Joden: 'Ik breng Jezus weer naar buiten. Want ik wil dat jullie weten dat hij volgens mij onschuldig is.' ⁵Jezus kwam naar buiten. Hij droeg de kroon van doorntakken en de rode mantel. Toen zei Pilatus tegen de Joden: 'Hier is hij, een gewoon mens.' ⁶Toen de priesters en hun dienaren Jezus zagen, begonnen ze te schreeuwen: 'Hij moet dood! Hij moet aan het kruis!' Pilatus zei tegen hen: 'Neem hem dan mee, en hang hem zelf aan het kruis. Want volgens mij is hij onschuldig.' ⁷Maar de Joden zeiden: 'Volgens de regels van onze wet moet hij gedood worden. Want hij heeft beweerd dat hij de Zoon van God is.' ⁸Toen Pilatus dat hoorde, werd hij erg bang. ⁹Pilatus ging zijn paleis weer binnen. Hij vroeg aan Jezus: 'Waar komt

u vandaan?’ Maar Jezus gaf hem geen antwoord. ¹⁰Toen zei Pilatus: ‘Waarom geeft u mij geen antwoord? U weet toch dat ik hier de macht heb. Ik kan u vrijlaten, maar ik kan ook het bevel geven om u aan het kruis te hangen!’ ¹¹Jezus antwoordde: ‘U hebt geen macht over mij, behalve de macht die God aan u gegeven heeft. Daarom heeft degene die mij aan u uitgeleverd heeft, de grootste schuld.’ ¹²Vanaf dat moment wilde Pilatus Jezus vrijlaten. Maar de Joden schreeuwden: ‘Als u Jezus vrijlaat, bent u geen vriend van de keizer! Want Jezus beweert dat hij koning is, en dus verzet hij zich tegen de keizer!’ ¹³Toen Pilatus dat hoorde, liet hij Jezus naar buiten brengen. Pilatus ging zitten om zijn oordeel uit te spreken. De verhoring waarop hij zat, werd in het Hebreeuws Gabbata genoemd. Dat betekent: stenen podium. ¹⁴Het was de dag voor het Joodse Paasfeest en het werd al middag. Pilatus zei tegen de Joden: ‘Hier is jullie koning.’ ¹⁵Maar zij schreeuwden: ‘Weg met hem! Weg met hem! Hij moet aan het kruis!’ Pilatus vroeg: ‘Moet ik jullie koning aan het kruis hangen?’ De priesters antwoordden: ‘De keizer is onze koning!’ ¹⁶Toen gaf Pilatus Jezus aan hen mee, om hem aan het kruis te hangen.

Luisteren: Stabat Mater

‘Naast het kruis, met schreiende ogen

Stond de moeder, diep bewogen

Toen de Zoon te sterven hing’

Het beeld van Maria onder het kruis brengt het lijden van Christus dichtbij: een moeder verliest haar zoon. Het bepaalt ons bij het hartverscheurende verdriet van God zelf.

Lezing: Johannes 19:16b-37

Toen namen de soldaten Jezus mee. ¹⁷Hij droeg zelf het kruis. Zo kwam hij op de plaats die in het Hebreeuws Golgota genoemd werd. Dat betekent: schedelplaats. ¹⁸Op die plaats hingen de soldaten Jezus aan het kruis. Ze hingen ook twee andere mannen aan een kruis. Het kruis van Jezus stond in het midden, tussen de twee andere kruisen in. ¹⁹Pilatus had een bordje op het kruis laten maken. Daarop stond: ‘Jezus uit Nazaret, de koning van de Joden’. ²⁰Het stond er in het Hebreeuws, het Grieks en het Latijn. Het werd door veel Joden gelezen. Want de plaats waar Jezus aan het kruis hing, was vlak bij de stad.

²¹De priesters gingen naar Pilatus en zeiden tegen hem: ‘Er moet niet ‘De koning van de Joden’ op staan, maar ‘Deze man beweert dat hij de koning van de Joden is’.’ ²²Maar Pilatus zei tegen hen: ‘Zo heb ik het geschreven, en zo blijft het staan.’ ²³Vier soldaten hadden Jezus aan het kruis gehangen. Ze hadden hem zijn kleren afgenomen, en die verdeelden ze nu onder elkaar. Het hemd van Jezus bleef over, want dat was gemaakt uit één stuk stof. ²⁴De soldaten zeiden tegen elkaar: ‘We moeten dat hemd niet in vier stukken scheuren. Laten we erom loten.’ Zo moest het gaan. Want in de heilige boeken staat: «Ze verdelen mijn kleren, en ze loten om mijn hemd.» Dat was precies wat de soldaten deden. ²⁵Bij het kruis van Jezus

stonden vier vrouwen. Het waren zijn moeder Maria en haar zus, en verder Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala. ²⁶Jezus zag zijn moeder. En naast haar zag hij de leerling van wie hij veel hield. Toen zei Jezus tegen zijn moeder: ‘Hij is nu uw zoon.’ ²⁷En tegen zijn leerling zei hij: ‘Zij is nu jouw moeder.’ Vanaf dat moment zorgde die leerling voor Maria. ²⁸Jezus wist dat zijn werk nu helemaal klaar was. Er was nog één ding dat moest gebeuren. Want dat stond al in de heilige boeken. Daarom zei Jezus: ‘Ik heb dorst.’ ²⁹Er stond daar een vat met zure wijn. Iemand vulde een spons met wijn. Hij maakte de spons vast aan een lange tak, en stak die omhoog naar Jezus’ mond. ³⁰Jezus dronk van de wijn, en zei: ‘Mijn werk is klaar.’ Toen boog hij zijn hoofd en stierf.

Doven van de Paaskaars

Stilte

³¹Het was de dag voor de sabbat. Een bijzondere sabbat, want ook het Joodse Paasfeest zou beginnen. De Joden wilden niet dat de lichamen dan nog aan het kruis zouden hangen. Daarom gingen ze naar Pilatus. Ze vroegen of hij de benen van de mannen aan het kruis wilde laten breken. Dan konden hun lichamen daarna van het kruis gehaald worden. ³²Pilatus stuurde een paar soldaten. Zij braken de benen van de twee mannen die naast Jezus aan een kruis hingen. ³³Maar toen de soldaten bij Jezus kwamen, zagen ze dat hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. ³⁴Eén van de soldaten stak zijn speer in de zij van Jezus. Meteen stroomde er bloed en water uit. ³⁵Er stond iemand bij die het gezien heeft. Hij heeft erover verteld, en wat hij verteld heeft, is waar. Hij weet dat hij de waarheid bekendgemaakt heeft, en zijn doel is dat ook jullie het gaan geloven. ³⁶Al die dingen moesten zo gebeuren. Want in de heilige boeken staat: «Zijn botten worden niet gebroken.» ³⁷En ergens anders in de heilige boeken staat: «Ze kijken naar de man die ze met een speer gestoken hebben.»

Kruishulde (gezongen)

V: *Aanschouwt dit kostbaar kruis,
waaraan de redder heeft gehangen*

A: *Komt laten wij aanbidden!
Komt laten wij aanbidden!*

Gezongen voorbeden: *Gij die geroepen hebt ‘licht’ (Huub Oosterhuis)*